

Zaproszenie do publikacji „Aktualne zagadnienia prawa medycznego”

Redaktor tematyczny: Urszula Drozdowska

Tematem przewodnim numeru 2/2025 Białostockich Studiów Prawniczych będą „Aktualne zagadnienia prawa medycznego”. Tematyka została zakreślona szeroko po to, aby umożliwić prezentację na łamach czasopisma ważnych i aktualnych zagadnień związanych zarówno z refleksją nad wprowadzonymi w ostatnich latach zmianami legislacyjnymi w obszarze prawa medycznego, z powstaniem inspirującego orzecznictwa sądowego, jak i wynikającą z konieczności pochylenia się nad dylematami etycznymi, jakie powstają na styku prawa i uprawiania medycyny.

Nawiązując do pierwszego ze wskazanych obszarów należy wskazać, że prowadzone od 2022 r. prace legislacyjne zaowocowały przyjęciem ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta (Dz.U. poz. 1692). Ustawa wprowadziła nowe pojęcie zdarzenia niepożądanego oraz systemy monitorowania jakości w opiece zdrowotnej. Prace okołolegislacyjne doprowadziły też do modyfikacji dotychczasowego pozasądowego modelu odpowiedzialności za szkody medyczne. Funkcjonujący od 2012 r. model rozpatrywania sporów z tytułu zdarzeń medycznych przez Wojewódzkie Komisje ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych ma zostać zastąpiony modelem postępowania przed Rzecznikiem Praw Pacjenta, począwszy od lipca 2024.

W nowym modelu zakłada się, że Rzecznik będzie wydawał decyzję administracyjną i przyznawał określoną kwotę pacjentowi (w razie ustalenia zdarzenia medycznego) ze specjalnego funduszu kompensacyjnego zasilanego przede wszystkim przez składki z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych. Warto podkreślić, że dotychczas, to szpital (ewentualnie ubezpieczyciel z tytułu zdarzeń medycznych) miał po ustaleniu zdarzenia przez komisję przedstawić finansową propozycję pacjentowi. W miejsce zatem postępowania komisyjnego wzorowanego na postępowaniu cywilnym wejdzie w życie model postępowania administracyjnego, skoro od decyzji Rzecznika będzie przysługiwało odwołanie do sądu administracyjnego. Przy tym w razie ustalenia zdarzenia medycznego, wnioskodawca będzie miał możliwość (tak jak dotychczas) nieprzyjęcia oferty i skierowania sprawy na drogę cywilnego postępowania sądowego.

Ten swoisty dualizm postępowań rodzi liczne pytania i wątpliwości. Także w ramach innych obszarów szkód medycznych powstały pozasądowe modele ich kompensacji. W ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych i zakażeń u ludzi (t. jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1284) wprowadzono model wynagradzania szkód poszczepiennych, a w ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi (Dz.U. poz. 605) odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z prowadzeniem badania klinicznego.

Zarysowane tu obszary zmian legislacyjnych stanowią niewątpliwie ważny przedmiot badań naukowych, wymagający pogłębionej refleksji, w tym prawnoporównawczej. Ponadto artykuły zgłaszane do publikacji powinny charakteryzować się cechami, takim jak: innowacyjna tematyka oraz wysoki poziom merytoryczny. Przy tym wysoce wskazane są publikacje

współautorskie z afiliacją zagraniczną, cytowanie publikacji z czasopism indeksowanych w bazie Scopus/Web of Science, cytowanie publikacji z Białostockich Studiów Prawniczych.